Ч. 142. Чернівцї, недїля дня 28. листопада (11. грудня) 1904 р. Рочник XX.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Реклямациї неопечатані вільні від оплати почтової.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . 1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Конституцийні змаганя в Росиї.

(Допись із України.)

Одеса 7. грудня н. ст.

В часї царюваня в Росиї мінїстра внутрішних справ Плеве тяжів над цїлою суспільністю з верху до самого споду такий гнїт, що здавало ся пройдуть столїтя, але годї буде вирватись із під його на вільний сьвіт.

Вся територия российської империї була загальною тюрмою. Народ, земства й міста були вязнями, бюрократия-ж була вартою, і всї в купі жили в сїй громаднїй темнїй вязници.

Воздух у нїй густїв. Ставало у нїй важко дихати, як перед бурею. Над головою головного тирана нависла чорна зловіща хмара.

Наглий удар блискавки разом визволив Росию з пазурів ката. Шматки його тїла з мозком і кровю упали перед вікнами будинків, де замордовано неодне житя, бо там його очи вбачали зраду державному стану.

Здавалось нам, що сей психопат-мінїстер, другий Іван Грізний придбав собі вірних слуг, що вони за смерть його зруйнують всю Росию.

Сталосяж інакше. Два-три заполохані повітові земства з якихось ведмежих закутків вислали до вдови Плеве співчуваючу телеґраму. Рештаж тобто цїла Росия радїла й справляла велике сьвято, не ховаючись уже з своїми думками. У голові кожного повстало нове питане, кому цар доручить міністерство?

В часописях, які розкуплювано із незвичайною поспішностию, шукали не подробиць атентата, а імени нового мінїстра.

Коли мінїстерський портефель взяв до рук князь Сьвятополк-Мірский, суспільність наша трохи заспокоїлась. Сучасний мінїстер оповістив, що значних реформ він не зробить, але полегкости будуть. Він заявив, що мінїстерство довіряє суспільности, а сам він не ворог земства, поступу і культури. Він сподїваєть ся, що „добротою“ можна богато зробити.

Громада російська зрозуміла слова мінїстра ріжно. Одні зрадїли, що їм дарують „довіре“, другі образились, що такі слова міг сказати земський чоловік, який знає російську суспільність і знає те, що тільки вона має право довіряти або не довіряти мінїстерству. Треті побачили хитрий замір з боку мінїстерства: поки йде війна на сходї, чи тим, чи сим забавити суспільність, заспокоїти її обіцянками, і богато глузувало із „доброти“.

Чи так чи інак, а житя своє взяло. Ветхі стїни тисячилїтньої тюрми руйнують ся, сьвіже повітре вриваєть ся через їх щілини, через двері й вікна. Дихаєть ся лекше.

При сьвіжому повітрі уся тюрма заворухала ся. Кожен згадав про сонце ясне, про волю чарівливу. І стало ся диво. — По часописях, по всїх зібранях тільки й мови про гнилу бюрократию, про контролю над правительством, про заміну самодержавного ладу народними представниками, — словом про широку конституцию.

Як відомо з часописий земські представники просили дозволу з'їхатись до Петербургу, щоб з мінїстерствами обговорювати свою програму. Їм дозволено з'їхатись, земцї пробули в Петербурзї 20 день і у цесь час цїлий Петербург а з ним і вся Росия нїчим більш не цїкавились, навіть війною, а тільки тим, яка сторона побоpе, чи народня чи бюрократична?

Але збори не могли відбути ся з тої причини, що програма земців, як висловив ся мінїстер не цїлком відповідала його програмі, а тому треба було подать єї до перегляду цареви.

Цар відповів: „Не на часї“.

Мінїстер пропонував виробити нову програму, більш умірковану.

Але земцї повідомили мінїстра, що обговорювати справи по иньшій програмі їм не дозволяє совість, а позаяк їх програма заборонена, то вони збирають ся приватно.

Мінїстер перестеріг, що те небезпечно.

Тодї представники земств переїхали до Москви, де мають загальне земське орґанізацийне бюро для вибореня конституциї, і не питаючись дозволу отворили збори.*)

З ради вислано депутацию з 3 чоловіка до мінїстра внутрішних справ, щоб заявити, що загальна земська рада відбуваєть ся.

Мінїстер доложив цареви і дістав відповідь: „Ради земцям не дозволяю“. Тодї делеґати сказали: „Ми приїхали не прохати дозволу, а тільки повідомити. Загальна земська рада відбуваєть ся, перерватись не може, а рішинець її земцї доручать мінїстрові“. *Се перший случай в історий нашого житя, коли суспільність наша отверто виявила протест свойому монархові.* Ухвали земської загальної ради були адресовані по двом напрямкам: перший до царя, другий до суспільности.

Чи дійшли цї ухвали до царя і які будуть з того наслїдки ми не знаємо; але до суспільности вони дійшли в ту мить і широко розлились по всїх містах і селах.

Так 3-ого грудня нов. ст. був день, в якому минуло 40 років з того часу, як Росия дістала „Судебні реформи“. Суспільність російська по всїх великих містах широко сьвяткувала сей день, *не питаючись, як ранїйш дозволу.* В Одесї, в сали „Благородного Собранія“ під предсїдательством мійского голови П. Зеленого відбулись величезні збори, коло 500 чоловіка найвидатнїйших громадських діячів.

Балакало ся на стілько отверто, як ще нїколи до сього часу. Згадали про старі часи, про суд після реформ, про те, що він від 60-ох годів був єдиною ясною точкою на темному тлї. Він був нашими гордощами. В нїм однім царював закон, була правда. Коли Европейцям доводило ся стежити за великими нашими процесами, вони здивовані, з недовірям казали: Це збільшено, такого гуманїзму й справедливости не може бути в Росиї.

Нові основи суда не відповідали загальному державному устрою, що тримав ся на старих основах. Почалась боротьба і наслїдком її було урізуваня прав нового суда, зміна його найкращих основ.

Найбільшим позором в істориї зміненого наново суда були: адміністрацийна кара, так званих полїтичних „злочинців“ і передача суда над селянами земским начальникам.

Почало підгнивати саме коріне нашого суда. Щоб повернути ся до попереднього стану, треба реформувати увесь державний лад.

Підкреслювалось, що бюрократия з царем на чолї цїлком стратила під ногами ґрунт, що вона зовсїм не така міцна, як то здавало ся досї.

Усї оратори кінчили свої промови одним: *Пора скинути самодержавний лад, пора взятись енерґічно, аби завоювати собі конституцию!*

(Конець буде).

---

*) З'їзд земців відбув ся таки в Петербурзї а спершу мав відбувати ся в Москві. — Хибну версию, висловлену в дописї не важко пояснити собі тим, що російским часописям заборонено писати про з'їзд що небудь. *(Ред.)*

Охорона еміґрантів.

Австрия була досї побіч Росиї одинокою европейскою державою, що зовсїм не печалила ся про еміґрацию, що не старала ся унормувати сего суспільно-економічного явища. У нас було лиш тільки опіки над еміґрантами, що передовсїм в Галичинї спинювано їх жандармами, що роблено їм по староствах прикрости з пашпортами а впрочім не дбано про них і крихітку. У американьскім портї знайде свого конзуля еміґрант нїмецкий, француский і італїйский, не знайде єго лиш австрийский. Виссаний до краю ріжними европейскими аґентами попадає в руки — американьских мантїїв.

НАШ АЛЬБОМ.

Остап Деревянка.

Осїнні хвилини.

Сестрі

* * *

Вже знов іде осїнними полями
щорічна моя мука, добре знана
і в серцї ніч глуха, тяжка без тями
вже будить ся, сестро моя кохана.

Не ти прийдеш, не станеш надї мною,
не покладеш на моє чоло руки
і чистою немов хрусталь сльозою
не ти заплачеш, щоб влекшити муки.

Не ти... не ти... осїнна сїра днина
закутає... й часами сонце ясне,
мов у тюрму проміння скоса кине
й за хмурими казармами погасне.

Снить ся.

Снить ся лан менї просторий:
там мужицькі спини гнуть ся,
мов при березї лозина —
піт там ллеть ся, сльози ллють ся.

Біля них там пан сердитий
на кріпкім конї гуляє,
грізно він насупив брови —
на всї боки поглядає...

— Все зберуть тобі цї спини
і сумлїнно й чесно, братку,
лиш собі... собі залишуть
дрібні сльози на остатку...

Вечірня йде година...

Нечутною, тихенькою ходою,
немов туга, вечірня йде година,
село втихає звільна під горою
і засипляє мов мала дитина.

Туман вогкий і сїрий налягає
як смерть на сьвіт холодно і собою
мов серпанком могильним накриває
хати і гай і ниву за водою.

Білїє лиш мов срібная дорога
ріка поміж крутими берегами
і стежечка до дївчини небоги,
куди я йшов давними ще часами.

Стемнїє й те... і я даремне стою —
Забута вже не вернеть ся хвилина...
вертає ворон в гай і краче надї мною
та й я йду геть... вечірня йде година...

Франц Михайлів.

В пітьмі.

Чом внесли сьвітло до моеї хати,
чому хтось нинї приходив до мене,
коли хотїв я сам на сам остати,
з тугою тою, що дере на шмати
моє серденько змучене, студене, —
хтож вніс те сьвітло до моеї хати?...

Я вже не плачу, що град потолочив
всьо пишне збіже, що росло на полї
серденька мого, лиш здавити хочесь
тугу, що в серцю родить вічно болї,
що вічно слези посила на очи
тому, що збіже все град потолочив...

Не хтїв я жити, а казали жити,
то жити буду, та (здаєсь) не скоро
не скоро вийду із моеї хати,
щоби зачати наново тужити,
щоби зачати наново ридати —
о, нї! не вийду з хати я так скоро...

Хтож вніс те сьвітло до моеї хати,
хто наново сьмів розсьвітить руїну,
де я напевно думав, що і знати
не буду навіть, як туга загине,
у моїм серцю і як я загину —
хтож вніс те сьвітло до моеї хати?...

Я вікна всї забив моеї хати
останком підлим сьвятої пурпури,
щоби не чути і щоби не знати,
що за вікнами, край моеї хати
стрясає буря споконвічні мури,
надїю ломить раз-враз вихр крилатий...

На руки клав я голову зболїлу,
щоби не чути як всяк-час сьпіває
проклятий вихор, що цьвіток не має
уже для мене, що тужити мушу,
хочби втеряти мав на віки душу
за гарним днем весни, що не вертає...

Хто вніс те сьвітло до моеї хати,
хто наново сьмів розсьвітить руїну,
коли я думав, що певнісько знати
не буду навіть, як туга загине
у моїм серцю і як я загину —
хто вніс те сьвітло до моеї хати?...

Я нинї — тихий князь туги, покори
живу спокійно, сьвітла хоч не бачу...
Колись щасливі мав ще я вечори,
по них лиш марно днї за днями трачу,
але до сьвітла вийти я не скорий
бо щастя сьвітла в друге не побачу...
— — — — — — — — —
Тямлю... „Вечірню“ всї сьпівали бори,
дрімали тихо цьвіти в полонинї,
на землю мраки налягало море —
тямлю... в вечірній розмріянь годинї
блукав чорт в серця мойого пустинї...

Понурив очи, голову на груди
схилив і цьвіти, що ще не повяли
вялив пекольним подувом із груди
(послїдні цьвіти — серця мого труди),
хоч видно жаль му було, бо дріжали
у него руки...
І напевно знаю,
що в ту хвилину хтось мене покинув,
хтось, хто днї щастя пережив у раю
разом зі мною... А се хто покинув
мене — ох того мабуть не вгадаю...

Хтось серцю близький вірний... чи дївчина?
чи батько?... мати?... нї! не відгадаю...
а тямлю добре... непогідна днина...
труна... і цьвіти... і чиєсь ридання,
що дерло груди... то страшне ридання
чиє в'но було?... нї! не відгадаю...

Ах так!... Се щасте, що прийти хотїло,
та налякала його мрака чорна...
так... се мене серденько полюбило,
та його д'собі я вже не пригорну,
бо чиїм иньшим вже на віки стало,
так все для мене вже по вік пропало...

Чом внесли сьвітло до моеї хати,
чому хтось нинї приходив до мене,
коли хотїв я сам на сам остати
з тугою тою, що дере на шмати
моє серденько змучене, студене —
чом внесли сьвітло до моеї хати?...

3. IX. 1904.

Прямо годї зрозуміти, чому наша держава відносила ся до еміґрациї так байдужно, дозваляючи на такі переслїдованя і визиск своїх горожан, які у великій части вертали відтак назад до краю. Що через те підупадав за границею державний престіж Австриї про те нїчо й говорити.

Розвязку сього питаня мож добачити хиба в тім, що більша частина еміґрантів походить передовсім з Галичини й Буковини, яких долею центральне правительство не дуже то побиває ся.

Можна сказати, що у нас до недавних ще часів поводжено ся з еміґрантами так як із державними проступниками із тою тільки відміною, що не подбано навіть про їх докладну статистику. Але вже й приближна статистика, яку подає тепер мінїстерство справ внутрішних, мотивуючи новий закон про охорону еміґрантів доказує ясно, що було про кого дбати.

Із Австро-Угорщини виеміґрувало до Сполучених Держав в рр.:

1899/900 . .	114.847
1900/01 . .	113.330
1901/02 . .	171.989
1902/03 . .	206.011

Еміґрация до Канади зросла в рр. 1901—1902 до 6—7000. Еміґрация до Полудневої Америки слабне. В 1902 р. виеміґрувало до Арґентини 2000. На зарібки еміґрує до иньших европейских держав передовсїм із Галичини й Буковини що року до 100 тисяч робітників.

Та ось тепер внесло правительство в парляменті проєкт закона охорони над еміґрантами, що зриває рішучо із старими шабльонами.

Отсей проєкт, обнимаючий 78 §§. має на цїли тільки охорону еміґрантів. На еміґрацийний рух дивить ся як на поважне явище економічне, із яким треба числити ся і яке треба державі конче управильнити.

Проєкт бачить в еміґрантах особи, котрі в переважаючій більшости лише з економічних причин полишають вітчину і виходять за границї шукати хлїба. Одних пренужда й примус на виселене, другі знов, використовуючи міжнародні кон'юнктури, виходять лише задля користнїйшого зарібку. Еміґранти звичайно не покидають горожаньства австрийского; коли по якімсь часї котрий зречесь єго, то понайбільше спонуканий до сего особливими відносинами і обставинами на чужинї, хоч при виходї з краю не гадав о тім. Велика часть еміґрантів вертає по довшім чи коротшім часї назад до своєї вітчини. Зносин з нею він не зриває і висилає туда значні суми гроший. Проєкт виходить зі становища, що більшість еміґрантів належить до економічно малих і слабих; на них, від самої хвилї постанови виходу з краю, чигають великі небезпеки, тому й показують ся тут конечними особливі средства охорони. Індівідуальної свободи еміґрациї, яка спочиває на праві економічної розпорядимости одиницї, проєкт не обмежає. Він тілько хоче дати еміґрантови охорону підчас деяких важних фаз, які він переходить, заки не рішить ся еміґрувати, і по рішеню. Насамперед хоче проєкт подбати, щоби населенє могло діставати вірні інформациї, чи користне або некористне було-б переселенє до сего чи того краю. Інформувати мають по части державні уряди а по части хосенні заведеня і підприємства. Кожде таке заведенє або підприємство мусить мати на свою дїяльність окремий дозвіл мінїстерства справ внутрішних і підлягає необмежено урядовим нормам і урядовому надзорови. За дальшу фазу проєкт уважає вербованє до еміґрациї, т. є. личну стичність вербуючого з одиницею, котру настроює ся до переселеня, захвалюючи єму нагоду до роботи і зарібку. Проєкт з засади не виключає сеї чинности; але він є загалом лише за економічно реальним вербованєм, т. є., щоби вербований не пускав ся на слїпо в чужину без обезпеченої єму там нагоди до зарібку. Проєкт не має на думцї брати в охорону всї роди вербованя. Поки-що він обмежив ся на дві ґрупи еміґрантів: зарібників і поселенцїв на ґрунт. Сї дві ґрупи творять більшість загалу еміґрантів і они то звичайно найбільше потребують охорони. Але при тім застерігає ся можність видати дорогою розпоряджень охоронні приписи також що-до иньших вербовань, особливо женщин і молодїжи. За економічно реальне, отже й дозволене уважає проєкт вербованє зарібників, зглядно оселенцїв на ґрунт, за гнаницю лиш тогди, коли вербує роботодавець для свого власного підприємства, зглядно особа, яка дїйсно є в силї перевести обіцяне поселенє еміґранта на ґрунтї. Хто дістане право на вербованє, може заступити ся повновласником. Хто хоче вербованє зарібників поза Европу вести яко повновластник роботодавця, яко свій фах і для зарібку, той мусить мати на се дозвіл мінїстерства справ внутрішних. Сей припис може правительство дорогою розпорядженя розширити також на вербованє до европейскої заграницї. Хто має законне управненє до вербованя оселенцїв на ґрунт, мусить перед кождим новим почином вербованя виказатись тим управненєм перед властию. Вербованє зарібників є вільне від того примусу, але власть має право по кождім такім звербованю зажадати від вербівника виказаня єго управненя, евентуально звербованє скасувати. При всїм тім проєкт надає державній управі право виразно забороняти вербованє як і всяке иньше пропаґованє еміґрациї тогди, коли пропаґована еміґрация вийшла би на погубу еміґрантів. Впрочім проєкт грозить кримінально тяжкими карами за всякі вчинки, виміренї на шкоду еміґрантів, як торговля дївчатами, намовленє до еміґрациї обманом, брехлива пропаґанда еміґрацийна і т. и. Трета стадия, в якій проєкт хоче охороняти еміґрантів, то перевіз морем на призначене місце. Перевозом австрийских еміґрантів за море до певних для еміґрациї важних неевропейских країв мають займатись корабельні фірми лише за окремим, кождого часу відкличним, дозволом мінїстерства справ внутрішних. За еміґранта уважає ся кождого пасажира, що їде найвисшою клясою. Фірми перевозові мають не лиш дбати о здоровлє еміґрантів та загалом о людяне трактованє їх па кораблї, але також мусять відповідати за своїх аґентів, котрі через ріжнородні надужитя й визиски нинї є тяжкою язвою еміґрантів. Рівнож не спустив проєкт з ока справи кватир і харчу тих еміґрантів в портових містах. Дозволені проєктованим законом предприємства, котрі з руху еміґрацийного тягнуть користи, мають платити відповідні суми до державного скарбу на кошти охорони еміґрантів. З того має утворити ся окремий фонд еміґрацийний. Також проєктує ся утворенє для справ еміґрацийних прибічної ради при державній управі.

Буковиньскі справи в радї державній.

На 288. засїданю XVII. сесиї ради державної із 30./X. 1904 відповідав мін. просьвіти і віроісповідань, др. Гартель на інтерпеляцию посла д-ра Лупу і тов. внесену дня 23./VI. 1903 **в справі положеня гр. прав. сотрудників на Буковинї.**

Мін. др. Гартель заявив, що виводи інтерпелянтів, неначеб буковиньскі гр. прав. сотрудники стояли в своїх поборах гірше чим державні слуги I. кляси пенсийної є невлучні, тому що годї тих двох звань з собою порівнувати.

Колиж порівнати їхні побори із поборами гр. прав. сотрудниками в Дальмациї або гр. кат. сотрудниками на Буковинї — то те порівнане виходить лише на користь буковиньских гр. прав. сотрудників. Річна платня дальматиньского сотрудника доходить в найлїпшім разї до 920 кор., а звичайно виносить 600 до 700 кор. Платня гр. кат. сотрудника на Буковинї доходить лише в Чернівцях до 800 кор., впрочім виносить лише 600 кор., а по містах, місточках і купелевих заведенях 700 кор. А православні сотрудники побирають звичайно 1300 кор. платнї і 200 коронові пятилїтя. Крім сего побирають ще по містах і т. д. 200 кор. льокальних додатків. *Отже платня буков. гр. прав. сотрудників доходить до 1700 кор. а зглядно 1900 кор. себто двічи тільно що платня гр. прав. сотрудників в Дальмациї, або гр. кат. сотрудників на Буковинї.*

В виду сего признає мін. др. Гартель, що хоч доля буковиньских гр. прав. сотрудників вимагає полїпшеня всеж таки вона не така розпучлива, як єї змалювали інтерпелянти. Се виказує хочби порівнанє із православними сотрудниками в Дальмациї або із гр. кат. сотрудниками на Буковинї. Що условини житя для гр.

Володимир Винниченко.

Контрасти.

(Нарис.)

(Дальше).

Але вона тільки раптом сїдає рівнїйше, міцно впиваєть ся руками в сукню, так що аж пучкам боляче, і починає важко дихати. Вона знає, що вона зараз страшенно негарна, що кров, приливши до голови, робить її лице не червоним, як у других, а якимсь буряковим, губи стають тонкими та білими, і гостре лице, з вузькими пронизуватими очима, стає ще більш схожим на пацюче. Але їй тепер дарма. Показать, зараз же показать йому і їм, що вона хоче начхать на них, що вона і на мізиний палець не вважа на їхне благородство і не потребує їхнього товариства.

— Треба, щоб воно вас захоплювало, щоб ви не спали! — гарно відкидуючи свій темнорусий, шовковий чуб, палко говорить Іван. Треба зміняти свої почування, тасувати їх, як карти, вишукувати їх в кожній дрібниці, в кожній незначній прояві всякого життя!... А для сього контраст найбільш відповідає. Він не дає застигнути думцї, він дратує нерви... Хай погане, хай гидке буде в сьому контрастї, — тут ходить не про факт, а про ваші почування...

— Ха—ха—ха! — раптом вириваєть ся у Гликерії з грудей злїстний, дзвінкий від сеї злости сьміх. — Іван, Зоня, Женя і ще де-хто озирають ся на неї.

— Ха—ха—ха! — підводить ся вона трохи. — Се цїкаво!... Уявляю... Не факт, а почування. А ну, от візьміть, візьміть, візьміть скиньте зараз ваш сюртук і черевики і лїзьте на дерево. А ми будемо дивитись. Се буде теж контраст.

Іван трохи здивовано і пильно дивить ся на її лице і відповідає:

— Ну, сказати, се буде не контраст, а... а відхиленя від норми, від звичайного. Воно подібне до його, але тільки...

— Зовсїм не подібне! — скрикує різко Гликерія. — Зовсїм не норма. Самий справжнїй контраст, і як раз на ваш смак. От скидайте сюртук і лїзьте!

Іван стискує плечима і відвертаєть ся, панночки-ж здержано сьміють ся. Але се ще більш дратує її. Вона стає на колїна і, нервово шарпаючи хустку, говорить:

— Ну, от я хочу сього переживання, сього контрасту! Я хочу, щоб ви полїзли на дерево. Іване, лїзьте! Се моє бажання, зробіть же!

— Се — вередування, Лїко, — знехотя посьміхаєть ся Іван, а не бажання... І воно трохи не личить тобі.

— Гликерія чує, як нова, ще дужча хвиля несеть ся з грудей в лице, чує, як загоряють ся в неї очи, але вона вже не може спинитись. А! не личить? Їй з лицем кухарки, їй мужичцї не личить, а як би се сказала Катька, їй би не тільки личило, а було б „справжнїм, дужим, гострим, естетичним“ і всяким контрастом. Ну, так отже вона хоче сього і так мусить бути.

— Все одно — личить не личить, а я хочу! От і все! Будете лїзти? Ну?

Вона встає, випрямляє свій дужий, гарний стан з роскішними формами і чекаючи дивить ся на його. Іван закидає трохи назад голову і, озираючи її з ніг до голови трохи здивованим, трохи зачарованим поглядом, мовчки посьміхаєть ся?

— Ну, Іване? — я чекаю.

— Не можу, Лїко — жартовливо розводить він руками. — Сього, їй Богу, не можу... За такі контрасти мене до людей не пустять, а то і в участок не довго. І я не розумію, що за фантазия така зразу. І сей тон, поза.

Він знов озира її з ніг до голови, дивить ся на її лице, повне затриманої, скаженої злости, на білі губи, на гострий, негарний ніс, знов переводить очи на чудовий, стрункий стан, який здаєть ся, на жарт хтось притулив до сеї незграбної голови. Вона бачить цї погляди, і в неї пролїтає думка, що він любуєть ся сим контрастом тїла і голови. І їй ще дужче хочеть ся зробити щось дике, щось образливе для його.

— Не хочете? — закида вона гордо голову.

Балачка вже й на другому кінцї стихає, і Гликерія, не повертаючи нї голови, нї очей, бачить, як Катя виясняє інчим причину суперечки, і чує, як та повинна насьмішкувато і зневажливо всьміхатись. Іван теж устає на ноги, струсює з штанів крихти і говорить:

— Не то що не хочу, а просто не можу виконувати такі, такі дикі бажання. Я просто таки дивуюсь.

Гликерія круто повертаєть ся, так що поділ сукнї аж вітер здійма біля неї, і кричить до екіпажів:

— Семен! Запрягай мою бричку; Хутко!

— Лїко! — тихо говорить до неї Іван. — Що з тобою?! Що за фантазя? Сеж образа...

„А менї начхать!“ — хочеть ся крикнути їй, тле вона тільки зриваєть ся з місця і прудко йде до брички, біля якої, не знаючи що почати, стоїть Семен і з здивованою пикою щось говорить до Дуньки. Гликерія знає, що і ся буде лаять її і судити на кухнї з другою прислугою, і їй хочеть ся кинуть їй гроші, затопать ногами і вигнать, зараз же вигнать.

— Чого стоїш?! Що за розбалакування? — накидаєть ся вона на Семена. — Запрягай!!

Вона ще трохи дивить ся на похіпні рухи Семена, який почина вовтузитись біля упряжі, потім повертаєть ся і іде до спільників пікнїку, що збились до купи, тихо балакаючи; назустріч їй вибігає Жабурин і, витираючи невеличкими кулачками своє маленьке, руденьке обличя, почина плаксивим голосом:

— Гликерія Панасівно! Змилуйтесь, кудиж так рано? Тільки розвеселили ся — і трах! до дому... А тут лихтарики, чайок, повітрячко... Гликеріє Панасівно! Забудьте...

(Далї буде).

прав. сотрудників ставали що раз тяжші, се річ очевидна.

Сему треба було якось зарадити тим більше, що на Буковині є незвичайно богатий гр. прав. фонд релїґійний, який має дбати в першій мірі о материяльний добробут панотців. Заходом мінїстра рішив цїсар дня 20. лютого 1904 року, щоби із днем 1. січня 1904 року виплачувано гр. прав. сотрудником на Буковині 200 кор. річного дорожнечого додатку. Про сю найвисшу постанову повідомлено буковиньске краєве правительство розпорядком із 2. марта 1904. ч. 6.137. Бажане інтерпелянтами установлене алїментацийних датків для нововисьвячених сьвящеників є супроти пануючого недостатку сьвящеників на Буковині зовсїм злишне. Так само годі занимати ся управильненем уділу з столових доходів між парохами а сотрудниками, бо се заряджено вже консисторским обіжником із 13. липня 1874 ч. 2901. впрочім сама консисторция має тепер на думцї перевести в сїй справі реформу, яка відповідалаб вимогам теперішної хвилї.

Справу емеритальної платнї гр. прав. сотрудників полагоджено після тої самої засади що й гр. прав. дальматиньских зглядно гр. кат. сотрудників найвисшою постановою із 15. грудня 1898. Справу заосмотреня вдів і сиріт полагоджено найвисшою постановою із 3. січня 1899. і то так корисно супроти давних обставин, що не має оправданя на те, щоби вже по чотирох лїтах переводити нову реґуляцию.

За подїлом великих парохій та за переміною експозитур на самостійні парохії дбає правительство дуже, бо через те стане праця сьвященича успішна. Та ввести в дїло сї бажаня зовсїм не легко, хочби з огляду на евентуальне перетяжене конкуренцийних громад будівлею нових церков і приходских домів. Із тої самої причини не так легко полагодити справу мешкань для сотрудників, що дає ся їм деколи в знаки таки добре! Щоб будівлю помешкань перебрав на себе гр. прав. релїґійний фонд, на те можна згодити ся раз тому, що він має богато иньших цїлий, яким мусить служити а по друге тому, що обовязок конкуренцийний лежить хиба на кім иньшим. Помимо сего релїґійний фонд не спішить громадам з помочею при будові церков і приходских домів, чого найлїпшим доказом те, що на р. 1904. вставлено в фундушевім буджетї значну суму 40.000 кор.

Висоту датку на помешкане, який одержують сотрудники в тих місцевостях, де нема природного помешканя нормує ся — як каже др. Гартель — після висоти чиншу в даній місцевости провіреній полїтичними властями. В Чернівцях пр. дістають сотрудники 600 кор. на помешканя 160 кор. відшкодованя за помешканя, якого домагають ся інтерпелянти відповідає лише пересїчній висотї чиншу і може бути в міру льокальних потреб підвисшений. На те, щоб сотрудникам роблене якісь перепони при виплачуваню сего датку на мешкане, они майже нїколи не жалували ся, а якби такий случай де зайшов, то власти старали ся его як найшвидше полагодити. Справа обсади опорожнених парохій, яку інтерпелянти також порушили належить, як вже й они самі замітили перед церковне форум.

Інтерпелянти домагали ся щоб гр. прав. сьвященьству на Буковині признано право до зниженої плати за їзду — желїзницею. О се однак годі постарати ся тому, що заведено новий закон про податок білетовий та ще із сеї причини держава старає ся тепер після ухвали парляменту із 17. липня, щоб право уживаня знижених карт їзди не розширювати але як раз обмежувати.

Інтерпелянти порушили вкінци справу активного і пасивного права виборчого сотрудників. Після буковиньскої громадскої ординациї виборчої (§ 1. 2 а) і буков. уставу громадского (§ 6, 2. а) мають право активного і пасивного вибору тільки парохи і системізовані сотрудники. Адмінїстратори і особисті сотрудники сего права не мають, будучи лиш на короткий час придїленими до даної громади. Щоби те право виборче було всюди однаково заховане про те дбає буков. краєве правительство, яке видало в тій справі до підкинених собі урядів, відповідні поученя.

Із ради державної.

Більшу частину вчерашного засїданя заняло дословне відчитуване впливу, в якім находить ся між иньшим інтерпеляция др. Скедля в справі санкциї дисциплїнарного закона буковиньских учителїв і наглячe внесене пос. Брайтера, щоб вибрати слїдчу комісию проти польских послів Водзїцкого, Валевского, Малаховского, Єнджейовича і Нементовского, які надуживають мандатів до приватних цїлий. По великій опозицийній промові д-ра Крамаржа відповідав др. Кербер, заявляючи, що серед теперішних обставин, коли верх взяли елементи радикальні, більшість немислима. Вперед мусять побідити партиї самі себе, а тодї буде й більшість охоча до працї.

(*Тел.*)

Відень. Буджетова комісия приняла предлогу запомоги, ухвалюючи виасиґнувати 15½ мілїона із державних засобів на цїли запомогові, але відкинули 29 голосами проти 14 бажане правительства на емісию 69 мілїонової рефундацийної ренти, а приняла внесене иньше дозволяюче лише на емісию ренти 15½ мілїонової. Позаяк правительство обстає при домаганю ухвали на 69 мілїонів, тож президент мінїстрів др. Кербер заявив, що в виду такої ухвали буджетової комісиї, буде правительство ступати дальше дотеперішним шляхом. Полагоджене запомог для навіщених елементарними нещастями, буде треба хоч з прикрістю відложити до часу рішеня основних полїтичних питань.

Відень. *Завтрішна Wien. Ztg. оповістить відрочене парляменту із датою 9. XII.*

НОВИНКИ.

Чернівцї, 10. грудня 1904.

Концерт Уляновского відложений до другої недїлї 18. грудня. Уляновский заслаб і прислав телеґраму так пізно, що в „Буковинї“ з пятниці не можна було вже помістити. На случай якби Уляновский ще й на 18. не міг приїхати, постаряв ся видїл о гідне заступництво. Поки що воно остає після послїдної новинки в „Буковинї“. При сїм підносимо отсе: З провінциї прибуло богато осіб на концерт і мусїло вертати з нїчим. Колижби були замовили білети, тоби було ся кождого повідомило кореспонденткою і в той спосіб заощадилоби ся коштів і прикрости. Тож просимо патріотів з провінциї вже тепер замовляти білети на 18-ого.

На св. Андрея, в понедїлок дня 12. грудня с. р. о год. пів до 8-ої вечером відбуде ся заходом тов. „Буковиньский Боян“ аматорске представлене. Аматори відограють 1. „Татко позволив“ — одноактову комедию г. Мозера (із нім.), 2. „Перше повмирали потім ся пібрали“ 2-актову комедию (із рос.). Незвичайний комізм названих штук як і гра аматорів дають повну запоруку удачі того вечера. Цїни місць: 1. ряд 2 кор. 20 с., 2. ряд 1 кор. 65 с. партер 55 сот. Білетів вчаснїйше мож набути в „Руській Касї“ у п. О. Могильницкого, а від 6-ої год. в недїлю при касї.

Із „Українського Сокола“. Прибори ґімнастичні вже прийшли. Тож просимо ходити пильно на вправи. Вправи відбувають ся в „Народнім Домі“ що вівтірка і четверга від 7—8 год. вечером. Сего тижня відбудуть ся вправи лише в вівторок. — *М. Левицький*, голова, *О. Сьвітлик*, справник.

Конкурс розписано на 4 стипендиї із релїґійного фонду по 160 кор. річно для буковиньских ґімназиястів гр. прав. віроісповіданя. Належно заосмотрені поданя мож вносити до 12. с. м.

Товариство „Січ“ в Глїбоцї складає отсею дорогою подяку Вп. п. Александрови лицарови Скібневскому за дар в сумі 30 кор. на цїли тогож товариства. — За товариство *Е. Гуцайло* кошовий.

Покараний противник „Січи“. Савета Унгурян з Чагра, гарна молода дївчина пристала до новозаснованої тамошної „Січи“. Се не сподобало ся Думітрошеви Думитровичеви, котрий молоду патріотку за се напав на улиці, і так тяжко її побив, що вона 4 дні мусїла відлежати. — За сей учинок мусїв Думитрович відповідати перед судом, на розправі, що відбула ся 9. с. м. в черновецкім повітовім суді перед судиею Ісеческулом. Судія засудив Думитровича на два дні арешту і заплату квоти 15 корон на користь Савети Унгурян, котру заступав адв. др. Галїп.

Перші загальні збори Райфайзеньскої каси для ощадности і позичок, тов. зареєстр. із необмеженою порукою для громади Виженки відбудуть ся дня 18. грудня с. р. о 2-ій год. по полудни в шкільнім будинку із звичайним дневним порядком. — *Дмитро Клим*, начальник.

Збори робітників будівельних відбудуть ся в ратушевій сали в Чернівцях в недїлю о год. 12 ій в пол. На порядку дневнім: Заробкові відносини і справа повітової каси хорих.

З Пядиківців пишуть нам, що при громадских виборах, які там відбули ся дня 1. грудня с. р. побідила таки партия „читальників“. Коло сего не мало потрудив ся п. Сидір Годованьский.

Редакция „Проміня“ навязала тїсні зносини із редакцею „Ruthenische Revue“. „Ruthenische Revue“ обіцяло отворити окрему рубрику для справ руского учительства, які буде порушувати в кождім числї. З огляду, що сей орґан належить до найповажнїйших почитних сьвітових журналів, то і справа руского учительства набере належного більшого значіня. Очевидно за сю велику прислугу ставляє „Ruthenische Revue“ до руского учительства мале бажане. Просить, щоби руске учительство запренумерувало „Ruthenische Revue“ по зниженій для учительства цїнї 6 кор. (Від нового року передплата „Ruthenische Revue“ буде підвисшена на 8 кор.). З огляду, що „Ruthenische Revue“ яко знаменито редаґоване зі всїх мір заслугує на поперте, а тим більше від руского учительства, якого інтереси буде заступати, з відки довідає ся про него широкий сьвіт, — є надія, що бажаних редакцею „Ruthenische Revue“ 100 передплатників між учительством на Буковинї найде в короткім часї. — Адреса: „Ruthenische Revue“ — Wien, VIII./1, Wickenburggasse, 10.

Засуд кн. Мещерского. Із поверховного тексту депешi росийскої аґенциї годі було довідатись, як саме оклеветав був кн. Мещерский марш. Стаховича, що й стрінув звісний засуд. Сю справу пояснює звіт із судової росправи, який подає „Новое Время“. М. Стахович був написав статю осуджуючи адмінїстративні безправства, та цензура не пропустила еї нї в „Орловском Вестнїку“ нї в петербурґскім „Право“, за те подало еї заграничне „Освобожденіе“. Кн. Мищерский винуватив отже С-а, що він поміщуючи статю в революцийній часописи ломив присягу вірности, зложену цареви. Се твердив він дальше помимо того, що не мав нїяких основ казати, що Єтахович сам післав свою статю за границю, помимо того що кн. Волконский повідомив его, що то він післав названу статю до „Освобожденія“. За отсю злобу і покарано кн. Мещерского.

Загорів на смерть французкий посол Сівeтон, що свого часу вдарив в парляментї в лице мінїстра війни Андре. В комнатї найдено его мертвого, а комин, яким мав виходити ґаз, був затканий ґазетою. Чи заходить ту самоубійство, чи може скритоубійство, розслїдить судове слїдство. Сими днями мала як раз відбути ся розправа проти сего посла за те, що побив мін. Андре.

Малий фейлєтон.

Із житя американьских жінок.

Важка доля незасібної родїлї, потреба материяльної помочи для неї в ту пекучу хвилю викликала в Америцї новий рід асекурациї. В тих товариствах асекурацийних кладе ся головну вагу на те, щоб мати зглядно родичі новонародженої дитини одержували якусь грошеву премію, якою можуть розпорядити після вподоби. Вільно їм покрити нею видатки, викликаиі родинами, або полишити ту премію, як основний капітал для пізнїйшого заосмотреня нового члена сїмї.

На отсю думку впали бостоньскі жінки (держава Месешуджет то в Сполучених Державах) і вже постарали ся о концесию для нового товариства, яке зареєстровано під фірмою: „American Birth Insurance Company“. Товариство мало розпочати свою дїяльність із хвилею, як добуде 500 членів, що вже й наступило. Уряд предсїдательки в новім товаристві сповнює Mrs. Estelle M. H. Merill із Бостону а секретарює Miss Emma Hunter.

Вписове виносить 3 доляри, а річний членьский даток 1 дол., крім сего покриває кождий член 3 дол. місячної сплати. За те одержує матїр на случай вродин живої дитини після десятимісячної плати 200 долярів, після 19-місячної плати 300 дол., після 28-місячної 400 а після 37-місячної плати 500 долярів. Та тут є ще одно „американьске“ застережене, що між вродинами поодиноких дїтий мусить уплинути час не коротший як 18 місячний. Як видно отсе обезпечене доволї добре обдумане й вельми корисне і мабуть не в довзї перемандрує і до „старого краю“.

За „новим сьвітом“ піде Европа також в справі горожаньского рівноуправненя жінок. Безперервна аґітация, просьвіта і кріпка орґанїзация дають американьским жінкам можність здобувати собі право голосованя в що-раз просторійших аферах. В 17 країнах Сполучених Держав мають жінки право вибирати шкільні власти — можуть і самі бути вибирані. Розуміє ся, що те право є не всюди рівно обемисте, де-куди бувають ріжні обмеженя. В Делїваре мусять ті жінки платити державні податки, в Кентукі мають те право тільки вдовиці.

В країнах Ню-Йорк, Луізіяна, Джова і Монтана голосують жінки разом із мужчинами в тих случаях, як законодавство тих країн вимагає до робленя надзвичайних видатків або затягненя позички вимагає плебісциту (ухвали цїлого населеня).

Право вибору до громад мають жінки тільки в Кензас і то як право активне так і пасивне; там сповняють вони від 1887 р. також всї уряди громадскі.

Повну полїтичну рівноправність мають жінки тільки в чотирох країнах: Колорейдо, Ідаго, Ютаґ і Вайомінґ. В тих країнах населеня не багато: 1900 р. було в Колорейдо 295.332 мужчин а 244.388 женщин, в Ідаго 93.307 мужчин а 68.405 женщин, в Ютаґ 141.687 мужчин, 135.062 женщин, в Вайомінґ 58.184 мужчин а 34.347 жінок.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Товари з бронзу найновійшого виробу: Столики на циґара і сальонові, стоячі і на стїну годиники, тягарки до притисканя листів, Nippes і т. п. Альбоми з шкіри і плюшу, нецесарії для пань і панів, мошонки на листи, пушки на циґара і тютюн, мошонки на гроші, найлїпші фабрикати.

Товари шкіряні дамскі торбники, касети на листи з замочками і без замочків, пушки на тютюн і етуї на циґара і папіроси, лубочки на мапки, етуї на візитові карти, альбоми з підставками або без них, льорнетки і н цесарки до подорожи.

Товари обувяні. Сомостійна продаж обуви з Ґоудиярскої фабрики Ф. А. Попера і з иньших славних фабрик як Антін Чапек у Відни і т. д. Найлїпші фабрикати на зиму. Черевики суконні обкладані лякером, Boxealt і Chevpeaux з шовковим плюшом і трікотовим нутром для панів дам і дїтий. Чоботи фільцові для панів і хлопців, суконні і з телячої шкіри, чоботи до польованя (ручна робота), черевики домові і ріжні найлїпшої якости для панів і дам як також черевики до вправ ґімнастичних.

Артикули до половання і до подорожи. Револьвери, рушницї найріжнороднїйшої конструкциї і амуниция. Кальоші і черевики до снїгу найлїпших виробів. Ташки з замочками або без них, валїзи, пуделка на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолї, кошики на начине, нецесарія, коци і т. и. шкіряні товари.

Кофекция дїточих убрань як: камізельок для пань, панів, дїтий, дївчат, до того жакети і чепцї.

Товари футряні. Великий вибір дамских боа, до того зарукавки (муфи) і шапки. — Убраня футряні для хлопців і дївчат ріжного рода. Від 8 К. почавши аж до найдорожших.

Товари вовняні зимові. Правдиве біле Єґера і біле із складу бавовняного гіґієнїчного біля, систему Д-ра Лямана, як також пісовняні і вовняні опаски, штани, еїточі одяги, паньчохи для дам і дїтий, паньчохи до польованя, огрівачі колїн, карку черева і пульсів, камаші, вовняні шапки, рукавички для дам панів і дїтий.

Краватки і біле після найновійшої анґлїйскої моди. Сорочки мужескі, білі і в ріжних красках найлїпшого рода, з шовку, пікт. зефіру і т. и. модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Капелюхи для панів і хлопців фільцові, з льоден і плюшові в найбільшим виборі. Самостійна продаж капелюхів з ц. к. надвірних фабрик I. Heinz Ita у Відни, Josef Pichlers Söhne в Ґрацу, P. Ladstätter & Söhne у Відни, Rosalino Giuseppo Fratello Allessandrio в Італїї. — Найновійші **цилїндри і кляки.**

Кальоші і черевики до снїгу найлїпшої сорти і найславнїйших фабрикатів.

Склад ц. к. упрвілїованої фабрики товарів альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і спілки у Відни.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрийске сполучене акцийне корабельно-перевозове тов. в Трієстї.

Правдивий пасажирский оборот до Америки через Трієст-Ню-Йорк.

Ґенеральна АҐЕНЦИЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Ґольдлюст і Спілка

Чернівцї, ул. Палати краєвої 6.

Для провінций принимає ся аґентів.

60 (2—10 н.)

Марка охоронна: **котвиця**

LININENT. CAPS. COMP.

з аптики Ріхтера в Празї,

загально признаний знаменитий **усмирюючий лїк на втиране** по цїнї 80 сот., 1·40 кор. і 2 кор. можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшах з нашим охронним знаком **„котвиця“** з аптики **Ріхтера** і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 46 (11—40)

Аптика Ріхтера

„під золотим львом“ у Празї, улиця Єлисавети ч. 5.

---

10 дека чеколядових обламків 10 кр.

1 кільо „ „ 95 „

Ручить ся за чистість, без мучної перемішки. 51 (9—24)

До набутя в торговли делїкатесів

Кароля Шіфера

Чернівцї, улиця Темнї число 1.

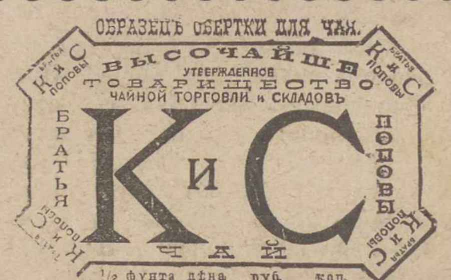
ОБРАЗЕЦЪ ОБЕРТКИ ДЛЯ ЧАЯ.
ВЫСОЧАЙШЕ УТВЕРЖДЕННОЕ ТОВАРИЩЕСТВО ЧАЙНОЙ ТОРГОВЛИ и СКЛАДОВЪ
БРАТЬЯ
К и С
ПОПОВЫ
ЧАЙ
½ фунта цѣна руб. коп.

До набутя у 48 (9—? н.)

ШМІДА і ФОНТІНА

Чернівцї, ул. Головна Enzenberg-Hauptstr.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим повідомляю Впов. П. Т. Публику, що я

кромі істнуючого вже мого склепу ювилярского,

в Чернівцях, Ринок ч. 9,

отворив ще

ФІЛЇЮ

при улици Паньскій число 15

і удержую там великий склад **стїнних, столових і кишенкових годинників**, із золота срібла нїклю, стали з прецїозними верками. іменно т. зв. „International-Watsch in Schaffhausen“ „Longines“, „Omega“ „Roskopf-Patent“ і богато иньших ріжнородних сорт.

Рівночасно заявляю, що принимаю **нові роботи як і репарациї** ювилерскі, в золотї. сріблї, так в Ринку під ч. 9, як і **при Паньскій улици ч. 15**, де також ріжнородні замовленя як **хронеметри, репитацийні годинники** взагалї **всїлякі старинности** лагоджу як найточнїйше і під ґаранциєю

Надїю ся проте, що Вп. П. Т. Публика як до тепер так і на дальше зволить ласкаво мене підпирати, а при закупнї подарунків на різдво або на новий рік, мої склепи не омине, а пересьвідчивши ся о великім виборі товарів, дешевости цїн і тетельній обслузї, вийде зних вдоволена.

Поручаючи ся ласкавим зглядам, пишу ся з поважанєм

Кароль Шульц, ювилєр і годинникар

63 (1—15) н. с. заприсяжний знаток ц. к. суду.

Цїни їзди до Америки

першоклясовим поспішним і почтовим парівцем. — Їзда через океан тріває 6 день. 46 (11—12) с.

Проста лінія без пересїданя.

Цїни їзди III. клясою:

з **Гамбурґа** до **Ню Йорку** поспішним парівцем „Deutschland“	К. 212
парівцями: „Moltke“ „Blücher“ „Hamburg“	„ 190
а всїма иньшими парівцями	„ 166
з **Антверпії** до **Канади** (St. John)	„ 130

розуміє ся з цїлим утриманєм через час їзди на кораблі. — Всяких иньших інформаций що до їзди в **Полудневу Америку, Африку** як також їзди для приємности **по середземнім морю** удїляє концесіоноване ц. к. міністерством справ внутрішних **бюро подорожне** (лїнія Гамбурґ—Америка) в Чернівцях,

Герман Мітельман, улиця Ратушева ч. 11.

Мінцер і Шехтер

торговля товарів дамскої і мужескої конфекциї

Чернівцї, Ринок

(в забудованю маґістрату) напротив „Буковиньскої Щадницї“.

Найбільший вибір

зимових артикулів як черевиків, капелюхів фільцових зарукавків, боа, шапок і біля, системи Єґера, ковнїриків, маншетів, краваток, рукавичок, паньчіх, перфумів, куфрів до подорожи і т. д.

Найдешевші і сталі цїни.

Фабричний склад 57 (6—12) с. н.

найлїпших петербурских кальошів і черевиків до снїгу для пань, панів і дїтий.

Замовленя з провінциї виконують ся сейчас точно і дешево.

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

8 (—)

Хлопець

з укінченою 6-тою клясою видїловою, що добре уміє по руски і по нїмецки, знайде місце в друкарнї „Рускої Ради“. — Близше можна вивідати в канцеляриї друкарнї ул. Петровича ч. 2.

Кождий курець, повинен жадати руских паперців циґаретових **‚Козак‘, ‚Кобзар‘, ‚Гуцул‘.** 53 (13—26) Трубки циґаретові: **‚Козак‘, ‚Федькович‘.** всюди до набутя!

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.